

889 pa letnikov). Za književna dela in za upravo potrosilo se je lani 7406 gld. Deželni zbor Hrvatski dalje je 2000 gold. podpore.

Politične stvari.

C. kr. okrajni glavarji pred državnim zborom.

Iz govora poslanca g. Pfeiferja po stenograf. zapisniku.

Ena največih napak — je rekel gosp. Pfeifer med drugim — je ta, da c. k. okrajni glavarji, posebno na Kranjskem, svojo politično oblast zlorabijo na korist sedaj vladajoči (nemško liberalni) stranki, zlasti pri volitvah. Na Kranjskem smo v tej reči doživeli britkih skušnj; še celó sodnijski uradniki trpeli so nadlegovanja, če niso hoteli potegniti z vladajočo stranko. Imel bi o tej reči mnogo povedati, a nočem visoke zbornice dalje nadlegovati. Cesar pa zamolčati nikakor ne morem, to je sledeče. Sedanja vlada kaže gotovo malo prizanašanja nasproti nemškim narodom. Toda na Kranjskem presega vse meje, kar tukaj cesarska okrajna glavarstva počenjajo. Kar ni nemško, ali kar vsaj nemški ne misli, to brez vsega srama in očitno pri vsaki priliki zasmehujejo in zaničujejo. Nekateri glavarji — upam, da jih je le malo takih! — so zbog svojega velikonemštva zgubili popolnem svoj Avstrijski čut, na kar zbornico še posebno opozorujem kot izvoljeni zastopnik Avstrijskemu cesarju vselej zvestih Slovencev. Lani pri volitvah poslancev v deželni zbor Kranjski se je eden takih glavarjev toliko izpozabil, da je nekemu srenjskemu svetovalcu rekel: „pomislite, da bi pri razpadu Avstrije vendar boljše bilo, če pride Kranjsko pod Prusa kakor pod Rusa.“ (Klici: oho, čujte, čujte!) Tistemu glavarju je nek kmet tožil, da se ne mudí toliko s napravno novih šol, ker ljudje nimajo denarjev; glavar pa ga je tolažil rekoč: „bodite mirni; mi pridemo tako ali tako pod Prusa in ta ima dovolj denarjev za vzdrževanje šol.“ (Čujte!) Gospôda, sedaj pa presodite sami, ali je tak človek sposoben za cesarskega uradnika, ki ob priliki volitev na korist nemško-liberalnim kandidatom in pri drugem uradnem svojem delovanju govori o razpadu Avstrije kot čisto gotovem bližnjem dogodku?! Jaz vsaj protestiram zoper take zastopnike cesarske vlade, kateri Avstriji očitno kopljejo grob! (Dobro, dobro na desni!)“

Ruske in Angleške finance.

Dunajska nova „Presse“ se zdaj prav marljivo peča z Ruskimi financami. Pa kako! Kar le laž in hudo-bija izduhtati more, se tû podaja po celih stranéh in to v eno mer tako, da bralec požira laž za lažjo, predno ima čas jo spoznati. „Rusija je na kantu, — bo na kantu in je bila na kantu“ — to je zmirom ista pesem. Se vé, kolikor grje se počrnijo Ruske finance, tem bolje se vstreza nasprotnikom Rusije.

Poglejmo: koliko ima Rusija pravega državnega dolgá. Državnega dolgá ima Rusija 3300 milijonov rubljev, to je v našem denarji blizo 4900 milijonov. Pa treba je pomisliti tudi to, da je Rusija samo preteklo leto morala 1 milijardo (100 milijonov) rubljev novega dolga narediti zavoljo vojske. Kake bi bile finance kate-re koli druge države, če bi bila morala čez leto in dan ob svojih stroških vzdržavati armado v daljni tuji deželi, v katero se je moralo vse z dóma dovažati!

Kako prazno pa je vse črnenje Ruskih financ, temu najboljši dokaz je kurz ruskih državnih denarnih li-

stov. Na Berolinski borzi je pretekli teden 5odstotno Rusko posojilo stalo med 73 in 75 pri 100, Avstrijska štiri odstotna renta v zlatu na 59, Ogerska šest odstotna pa na 69 pri 100. Na borzi so toraj vkljub skoro nezogibljivi vojski med Rusko in Angleško in vkljub razbodbnavanju Ruskega bankerota cenili Ruski kredit še tako visoko, kakor Avstrijskega, in za blizo 20% višje od Ogerskega. In borza je o finančnem stanu Rusije podučena gotovo bolje, kakor dunajski list.

Dosledno je, da nova „Presse“, ko je tako hudo razkavsala in razdjala finance Ruske, v najlepših barvah slika finance Angleške, Da je Angleška bogata, to vé ves svet, tudi Rusi to vedó. Kaj pa je prvi vzrok temu, da se dve tako močni državi tako pisano gledate? Nič drugzega, ko materijalni interesi. Angleška je do zdaj drla in skubila ter molzla skoro ves svet. Skoro vse velikansko bogastvo narodov, kar se ga je do danes pridelalo, je šlo na Angleško. Ko se druge države boré z revščino in komaj vedó, od kod bi vzele sredstev, s katerimi bi državno gospodarstvo od meseca do meseca pokonci držale, se pa Angleška valja po velikanskem bogastvu. Kaj pa je bil prvi vir temu bogastvu? Nič drugzega, ko gola samogoltnost, ki se ne briga za ljudoljubje in za to, kar je človeško, ampak postavlja za poroštvo sreče držav in narodov edino le denar. Indija vkljub vedno vračajoči se lakoti Angležem velike davke donaša. Vsaj je znano, kako buldog z gladnimi ravná! Gladne prebivalce prepuščajo samim sebi, — saj so le „Indijanci“ (Hindu), ki lakote cepajo; to ne briga ne kakega Angleškega političnega prvaka, ne večine naroda.

Prav dobro je zasolil list „Journal de St. Petersburg“ državnemu ministru Angleškemu, ki je trdil, da Angleška mora svobodo na srednjem morji in Balkanskem polotoku braniti pred Rusijo. Omenjeni list je namreč prašal: ali pač Anglija, ki pripušča, da jej vsako leto pol milijona ljudi glada pogine, — ki je o Amerikanski vojski iz samopridstva stopila na stran onih, ki so sužnje hoteli obdržati, more stopiti pred svet kot varhinja svobode? Varhinja je Anglija pač, a ne svobode, ampak vsake spridenosti! Kjer gre za denar, za materijalni prid, ni jej nič tako svetega, da bi se ne oskrunilo. O tem bo vedela pripovedovati trgovinska pogodba z Avstrijo, ki je ravno zdaj iztekla. Pri tem bodo prišle na dan reči, pri katerih bo marsikoga — Angležev, se ve da, ne — oblila rudečica sramote.

Zato bodi rečeno tû le še to: Če po vojski z Angleško bi Rusija ne dosegla nič drugzega, kakor to, da bi ošabni, po samogoltnosti do takega velikanskega bogastva dospeli narod moralno kaznovala, bi samo s tem skazala svetu in civilizaciji veliko dobroto. Samopridni in požrešni politiki Angleški mora se vrat zaviti, ako ima kedaj obveljati na svetu stanoviten mir.

Ogersko denarno gospodarstvo.

Po četrletnem državnem računu, katerega so priobčili po vseh časnikih, so znašali dohodki zadnjega četrletja 1877. 67 milijonov in 587.394 gold., l. 1876. pa o istem času 66 milijonov in 596.338 gold., tedaj za 991.056 gld. manj; toraj bi bili prvi za isti znesek večí. Vse to je svet verjel in nikogar ni bilo, ki bi bil te številke preiskal ali vsaj pogledal, če je razloček res tak, kakor se tu kaže. Tudi bi se človek še ne čudil tako, če bi mogel misliti, da Ogerska vlada sama misli, da so te številke prave. Če bi Ogerski finančni minister s tem le Rothschildovo družbo Evropskih bogatinov za nos vodil, naj bi že bilo; tem kaka denarna zguba ne dé tako hudo. Al s takimi številkami se na-